

Slovenski dom

Štev. 135.

V Ljubljani, četrtek 15. junija 1939.

Leto IV

Angleški odgovor na japonsko blokado v Tientsinu

Nove carine na japonsko blago, povečana podpora Kitajcem, prepoved prometa japonskih ladij z angleškimi lukami na Daljnem vzhodu

London, 15. jun. o. Angleška vlada je sklenila izdati daljnosežne gospodarske in druge ukrepe proti Japonci, če Japonci ne bodo sprejeli nje-nega predloga za mirno ureditev vprašanja o angleškem predelu v Tientsinu, katerega so Japonci včeraj obkolili in začeli izvajati nad njim zaporo. V angleški in francoski četrti tega mesta prebiva 4000 Angležev, 3000 Francozov in 45.000 Kitajcev. Japonci trdijo, da so se v angleško četrt zatekli štirje Kitajci, ki so umorili nekaj japonskih vojakov. Po angleškem mišljenju pa ta zadeva ni tako pomembna, da bi opravičevala blokado in morda celo zasedbo angleškega mestnega predela.

Če Japonci ne bodo prenehali z zaporo, so ukrepi, ki jih Anglija pripravlja proti Japonci, naslednji:

1. Določila bo nove uvozne carine za japonsko blago, ki prihaja v angleške kolonije na Daljnem vzhodu, s čimer bo japonsko gospodarstvo silovito prizadeto;
2. Prepovedala bo japonskim ladjam promet z vsemi velikimi angleškimi pristanišči na Daljnem vzhodu;
3. Omejila bo uvoz japonskega blaga v Anglijo;
4. Povečala bo denarno in gospodarsko pomoč Kitajski.

Vojaških ukrepov za zdaj angleška vlada ni izdala nobenih, ker upa, da bo to vprašanje za Japonsko vendarle uredila po mirni poti. Pač pa ima poveljstvo angleškega vojnega brodogradništva na Daljnem vzhodu pooblastilo, da vsak trenutek lahko ukrene vse, kar se mu zdi potrebno za varstvo angleških koristov.

Pariz, 15. jun. o. Tudi francoski tisk se danes bavi skoraj samo z dogodki v Tientsinu in poudarja, da je Japonska z začetkom zapore storila prvi korak za odpravo pravic, ki jih uživajo An-

glija, Francija in Amerika na Kitajskem. Čeprav Anglija in Francija želita to zadevo urediti mirno ter ohraniti dobre odnose z Japonci, vendar ne bosta pustili nobenega napada na svoje pravice in na svoj ugled. Japonci naj o tem ne dvomijo, pa naj se nagibi, ki so jih vodili do ukrepov proti angleško-francoskemu mestnemu delu v Tientsinu kakršnikoli.

Listi se sprašujejo, če ni Japonska tega sto-

rila po nasvetu Italije in Nemčije, ki hočeta pritiskati na Francijo in Anglijo tudi s pomočjo svojega azijskega zaveznika. Po drugih razlagah naj bi Japonci začeli zaporo v Tientsinu iz propagandnih razlogov, ker hoče vojna stranka pridobiti na ugledu med Japonci samimi, kjer se oglašajo vedno večje nezadovoljstvo proti dolgi vojni na Kitajskem, ki uničuje japonske gospodarske moči.

Bolgarski tisk o potovanjih romunskega zunanjega ministra:

Bolgarija bi takoj vstopila v Balkansko zvezo, če bi Romunija vrnila Dobrudžo

Sofija, 15. jun. m. Bolgarski politični krogi so z vso pozornostjo zasledovali razgovore, ki sta jih imela v Ankari turški in romunski zunanji minister. Tudi bolgarski listi so o teh razgovorih objavili obsirna poročila. Do zdaj so se vzdrževali vsakih razlag. Iz Londona so pa sinoči prispele v Sofijo vesti, da sta angleški poslanik v Ankari in turški zunanji minister Sarad Zoglu storila vse, da bi romunski zunanji minister Gafencu pripravi la do tega, da bi Romunija vrnila Bolgariji južno Dobrudžo kot pogoj za vstop Bolgarije v Balkansko zvezo. Če bi Romunija Bolgariji res vrnila južno Dobrudžo, bi Bolgarija takoj vstopila v Balkansko zvezo, toda samo pod pogojem, da ne bi bila vezana nikjer izven Balkana. V zvezi s temi razlagami so se začele znova razširjati vesti o potovanju predsednika vlade in zunanjega ministra Georgija Kiosevanova v Berlin. Nekateri trdijo, da bo Kiosevanov odšel v Berlin 17. t. m.

Te vesti pa je zunanje ministertvo zanikalo. Namen te poti naj bi bil, Bolgarijo odvrti od vstopa v Balkansko zvezo.

Carigrad, 15. jun. m. Turški politični krogi pripisujejo velik pomen Gafencuovega obiska v Ankari ter poudarjajo željo, izraženo od vseh strani, da bi se po njej povečala in ojačila Balkanska zveza. Obe strani mislija pri tem na Bolgarijo. Pristop Bolgarije k Balkanski zvezi pa je odvisna od znanih okoliščin. Zato zdaj Gafencu potuje v Atene, kjer bo imel razgovore tudi z grškim predsednikom vlade in zunanjim ministrom Metaxasom. Po odhodu romunskega zunanjega ministra Gafencu iz Turčije poudarjajo turški krogi, da sta oba zunanja ministra precejšen del svojih razgovorov posvetila tudi obrambi Črnega morja. S tem sta poudarila važnost angleških poročil Romuniji in angleško-turškega sporazuma.

Vesti o pripravah za vstajo na Češkem

London, 15. junija. o. »Times« poroča iz Prage, da je zadnje dni opažati izredno živo delovanje nemških oblasti na Češkem in na Moravskem. Iz njega se da sklepati, da pripravljajo tam kaj izrednega. Tako so železniška ravnanstva v Pragi in Pardubicah dobila sinoči zapoved, da morajo biti vse uporabne lokomotive od noči dalje pod paro do nadaljnjega. Ceste iz Brna v Olomouc in Igľavo so zaprte za vsak civilni promet danes, jutri in v soboto. Vsi veliki praški hoteli

so rezervirani za višje nemške policijske uradnike, ki prihajajo iz Berlina.

Nemški vojaški in policijski častniki, katerih žene žive v Pragi, so dobili povelje, naj družine takoj posljejo v Nemčijo. Po poročilu tega angleškega lista utemeljujejo nemški krogi vso to razgibanost z razlogom, da so baje Čehi pripravljali vstajo in poboj Nemcev v Pragi in drugih večjih mestih.

Šport v zadnji minuti

Mesto meddržavne lahkoatletске tekme med Francijo in Italijo bo v Parizu na stadionu Jean Bouin v nedeljo dne 18. junija lahkoatletska tekma med pariško reprezentanco in med lahkoatletsko reprezentanco province. Nedeljsko meddržavno tekmovalje, ki bi moralo biti v Benetkah, so odpovedali Italijani.

Nekaj novih pravil in nekaj izprememb je uvedla na svojem zadnjem zasedanju v Leedsu mednarodna federacija rugbyja.

Nogometna reprezentanca nekdanje Avstrije bo igrala v Zürichu s švicarsko nogometno reprezentanco. Za to srečanje so si zlasti mnogo prizadevali Avstrijci, ki so naprosili nemški športni strokovni urad za dovoljenje. Tekma je določena za 25. junij.

Stanje golfskega turnirja za prvenstvo Francije je naslednje: Dauge 87 in Estable 96, Hausseguy 83 in Gash 73, Michaud 79 in Verrier 77, P. Hausseguy 83 in Barrau 83, Robert 79 in Saubier 73, Cintra 86 in Finiguer 85, Glerno 79 in Morisset 89, Loth 83 in Laloup 95, Phillipon 83 in Bagneux 81, Botcazou 88 in Boucheron, lanski prvak, 89. Lelošnje prvenstveno tekmovalje izredno ovira močno deževje, ki je pokvarilo teren.

Madžarski zunanji minister grof Czaky je včeraj govoril na seji poslanske zbornice ter dejal, da je Madžarska ponudila Romuniji sporazum glede madžarske manjšine, a Romunija tega predloga ni sprejela.

Madžarska bo storila vse, kar bi moglo dvigniti medsebojno zaupanje med ujo in med Jugoslavijo, je dejal regent Horthy včeraj v začetnem govoru pred poslansko zbornico.

Bivši predsednik Karpatske Ukrajine msgr. Vološin je bil včeraj sprejet v Pragi pri protektorju Neurathu in pri predsedniku češke vlade Eliášu.

Vse japonsko časopisje obsirno poroča o blokadi angleško-francoskega predela v Tientsinu in pravi, da je angleških in francoskih pravie v tem mestu za vselej konec.

Ameriška vlada meni, da je japonski korak v Tientsinu samo začetek nadaljnjih ukrepov. Če bodo velesile odnehale topot, naj se pripravijo še na kaj hujšega.

Včeraj so pokopali v Nachvodu češkega policista, Müllerja, ki ga je pred nekaj dnevi ustrelil nemški stražnik. Pogreba so se udeležili tudi zastopniki nemškega policijskega mesta, ki so v imenu poveljnika nemške policije položili na krsto venec.

Predsednik japonske vlade Hiranuma, vojni in zunanji minister so na včerajšnjem sestanku sklenili, da bo Japonska nadaljevala s svojimi ukrepi glede tujih mestnih predelov po večjih kitajskih središčih.

Poljsko-nemško trgovsko zbornico so ustanovili v Varšavi včeraj. Zastopala bo poljske gospodarske koristi pri trgovini v Nemčiji.

Angleški posebni odposlanec v Moskvi Strang je bil danes v družbi angleškega poslanika sprejet pri sovjetskem zunanjem ministru Molotovu ter imel z njim prve posvete glede sporazuma med Rusijo in Anglijo.

Vesti 15. junija

Ob 16 letnici žalostne smrti Aleksandra Stambolskega in 15 letnice smrti poslanca Petka Petkova je včeraj na sofijskem pokopališču duhovščina opravila žalne molitve. Navzočni so bili številni prijatelji in somišljeniki obeh pokojnikov.

Po obisku nemškega notr. ministra dr. Fricka bo jutri prispel v Budimpešto šef nemškega tiskovnega urada dr. Otto Dietrich ter bo imel v soboto predavanje o organizaciji nemškega tiska.

V angleški tovarni vojaških letal blizu Liverpoola je stopilo v stavko 5000 delavcev. Stavkatniki so začeli zato, ker je bil odpuščen en delavec, osumljen zveze z nemškimi vojuni. V to vohunsko zadevo je zapleten tudi nemški konzul v Liverpoolu.

Naša križarka »Beograd« je včeraj dopotovala na uradni obisk v Napoli.

Poveljnik italijanskih orožnikov general Moizqase mudi v Nemčiji in preučuje organizacijo nemškega orožništva, da bo tudi Italija svojo orožništva uredila po njej, ker tako želi Nemčija.

Italijanski vladar se bo danes v Genovi udeležil slovesnega sprejema italijanskih letalcev, ki se bodo vrnil iz Španije.

Španski notranji minister Suner se je včeraj vrnil iz Rima v Barcelono, kjer so mu priredili navdušen sprejem. Po sprejemu je bila parada falangistov, pri kateri je korakalo 110.000 članov te organizacije v Kataloniji.

Ena prvih nalog nove madžarske poslanske zbornice bo sprejem zakona o ustanovitvi avtonomne Podkarpatske, je med drugim povedal v svojem govoru regent Horthy.

Angleške oblasti so izgnale iz Palestine dva nemška častnika, ki sta imela predobro zveze z arabskimi vstaji.

Naborne komisije v Angliji, ki so po zakonu o uvedbi splošne vojaške dolžnosti začele posloovati te dni, so doslej pregledale 18.000 mladih moških, od katerih jih je bilo 93% potrjenih. Angleški vojaški krogi so zaradi tega izredno visokega odstotka sposobnih zelo zadovoljni in ga pripisujejo splošnemu športnemu udejstvovanju angleške mladine.

Francoska vlada je prepovedala uvažati v Tunis vse japonsko blago, ki nima posebnega zdravstvenega dovoljenja.

V Moravski Ostravi je pogorela največja judovska sinagoga z okoliškimi poslopji, ki so bila last judovske cerkvene občine.

Predsednik republike Lebrun je sprejel v avdienco znanega odvjetnika Moro Gafferia, zagovornika morilca Weidmanna. Odvjetnik mu je izročil Weidmannovo prošnjo za pomilostitev.

stvenega potrdila. Japonska trgovina je zaradi tega skoraj onemogočena.

Angleški kraljevska dvojica je včeraj na kanadski bojni ladji »Skeena« priplula v mesto Charlottetown, prestolnice ene najsevernejših kanadskih pokrajin.

Vrhovni nadzornik angleške kopne vojske general Kirk je dobil vabilo finske vlade, naj uradno obišče Finsko. Njegovo potovanje je v zvezi s prizadevanjem, da bi si Anglija zagotovila za svojo obrambno zvezo sodelovanje baltičkih držav.

Novo poljsko industrijsko središče so včeraj odprli v Stalovi. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik republike.

Največji uvoz v Palestino izkazuje lani — Nemčija navzile vsemu nasprotju do Judov, katerim Nemci še vedno veliko prodajo. Šele na drugem mestu pri palestinskem uvozu je Anglija, ki pa kupi največ palestinskih pridelkov.

Poljsko gospodarsko zastopstvo pod vodstvom polkovnika Koca je dospelo v London. Domnevajo, da bosta Poljska in Anglija pri tem obisku sklenili sporazum o posojilu 30 milijonov funtov za izpolnitev poljske obrambe.

V Turčijo je dopotovalo angleško vojaško zastopstvo, ki se bo tam z vodstvom turške vojske posvetovalo o vojaškem sodelovanju med obema državama, kakor ga določa angleško-turška zveza.

Na prvo sejo madžarske poslanske zbornice včeraj so poslanci madžarskih narodnih socialistov prišli v uniformah, kar je vzbudilo veliko ogorčenje.

Milijon dreves je izruval in polomil silovit vihar, ki je divjal pred nekaj dnevi po severni Škotski.

Angleške čete so zasedle več vojaško važnih točk na arabskem polotoku, in sicer na tistem predelu, ki leži ob vzhodu v Rdeče morje. Storile so to zaradi tega, da bi prehiteli Italijane.

Nemška vlada uradno zavrača vesti, po katerih naj bi bilo prišlo do atentata na vrhovnega poveljnika narodno socialističnih napadalnih oddelkov Ludzea. Prav tako zanikujejo vesti, da bi bili nasprotniki narodnega socializma v Gdanskem med obiskom omenjenega poveljnika raztrosili ogromno letakov proti Hitlerju in Nemčiji, zaradi česar je bilo aretiranih več senatorjev in okoli 50 uradnikov v Gdanskem.

Italija in Nemčija naj se pridružita ameriškem načrtu za splošni gospodarski sporazum. Če bosta svet delili v tako imenovane življenjske prostore zase, bodo druge države same po sebi morale organizirati gospodarsko obrambno fronto. Iz tega bi se nazadnje rodila samo vojna, zaradi česar Amerika upa, da bosta Italija in Nemčija njeno vabilo sprejeli. Tako je govoril ameriški zunanji minister Hull včeraj.

Poveljstvo španske vojske je do zdaj demobiliziralo vsega okrog 250.000 moč.

Vodja nemških narodnih socialistov v Gdanskem Forster je včeraj odpotoval v Berlin na posvete o bodočem nastopanju narodnega socializma v tem mestu.

Nemški poslanik v Varšavi je bil včeraj prvič po dolgih tednih sprejet v poljskem zunanjem ministertvu in tam razpravljaj o nekaterih tiskovnih vprašanjih.

Poveljnik francoske pomorske divizije v vzhodnem Sredozemlju, podadmiral Campertier je včeraj uradno obiskal Atene.

Sodelovanje med nami in med Italijo

Belgrad, 15. junija. m. Belgrajski gospodarski krogi pripravljajo ustanovitev posebne jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice. Po drugi strani pa v Italiji pripravljajo ustanovitev italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice.

Sarajevo, 15. junija. m. V prostorih tukajšnje trgovinske industrijske zbornice je bil ustanovljen italijanski jugoslovanski klub.

Angleške vesti o nemških vojaških pripravah na Slovaškem in nemški odgovor nanje

Angleški listi, zlasti »Times« in »Daily Herald«, za njima pa francoski, so včeraj prinesli presenetljive vesti o tem, da je Nemčija po sestanku slovaških ministrov s Hitlerjem, začela pošiljati izredno močne vojaške oddelke na severno slovaško mejo proti Poljski, kjer je po pogodbi, sklenjeni 23. marca, dobila pravico delati vojaške utrdbe po vrhovih Karpatov. Angleški listi trdijo v zvezi s temi vestmi, da namerava Nemčija storiti nepričakovane korake proti Poljski. S tem, da zbira svojo vojsko ob slovaško-poljski meji, pripravljajo klesče proti poljski Šleziji, kjer je središče vse poljske težke industrije, katero naj bi v ugodnem trenutku napadla s treh strani: iz Prusije, iz Češke in iz Švedske.

Angleški listi ta poročila opirajo na izjave popotnikov, ne na kake uradne ali pa poluradne vesti angleške vlade. Napovedujejo tudi v senzacionalni obliki popolno zasedbo Slovaške po nemški vojski in novo delitev slovaškega ozemlja med Madžarsko in Nemčijo. Meja med madžarskim in nemškim delom Slovaške naj bi potekala tam, kakor je potekala nekdanja ogrska meja. Tisti del Slovaške, ki bi prišel pod Nemčijo, bi dobil v nemški državi položaj protektorata, kakor ga imata Češka in Moravska. Nemška vlada je Madžarski že predlagala načrt za tako delitev.

Ni mogoče ugotoviti, ali je kaj resnice za temi nepričakovanimi vestmi o Slovaški, ko prav zadnje čase vse uradne izjave pričajo o dobrem razmerju med Slovaško in med Nemčijo.

Današnje nemško časopisje na prvih straneh odločno zavrača trditve angleških in pa francoskih listov, ki so pisali, da se zbira jo nemške čete ob nemško-slovaški in ob nemško-poljski meji. Te trditve nemško časopisje imenuje nesramne laži. »Angriffe« meni, da imajo te trditve v angleškem časopisju jasno težnjo, da bi prisilile Sovjetsko Rusijo k čimprejšnji sklenitvi pogodbe z Anglijo. O poročilu, da nemške čete kopljejo rove na poljski leji, poroča »Nacht-ausgabe«, da francoskemu vojnemu ministertvu očitno še ni znano, da delajo Nemci ne le jarke, temveč celo utrdbe na vzhodni meji in da se te utrdbe ne razlikujejo dosti od onih na zahodu ob francoski meji. »Angriffe« piše:

»Mi se v resnici ne zadovoljujemo samo z nekaj rovi zaradi vojaške nevarnosti na vzhodu. To pa zaradi angleške politike obkoljevanja in poljske mobilizacije.«

Glede »zbiranja nemških čet na slovaški meji« pa »Nacht-ausgabe« pravi, da je to poročilo angleškega časopisja nesramna laž.

Tudi »Lokal Anzeiger« se sprašuje, ali ofenziva s takimi lažmi pomeni priprave za sklenitev obkoljevalne fronte.

Uradno poročilo o turško romunskih posvetih

Ankara, 15. jun. o. O obisku romunskega zunanjega ministra Gafencu v Turčiji je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

Obisk romunskega zunanjega ministra je spet potrdil globoko prijateljstvo med turškim in romunskim narodom ter soglasnost v vseh vprašanjih. Razgovori med obiskom so potekali v popolnem zaupanju in sta zunanja ministra obeh držav med njimi ugotovila, soglasnost o edinstvu, neodvisnosti in miroljubnosti politike Balkanske zveze. To zvezo smatrate obe državi za orodje bratstva in skupnega nastopanja do sosednjih držav, ki je neobhodno potrebno z red in mir na Balkanu ter vedno potrebnejše za mir v Evropi.

Ameriška davkarija lovi filmsko zvezdo

Newyork, 15. jun. o. Slovita filmska igralka Marlena Dietrichova, ki je pretekli teden dobila ameriško državljanstvo, se je včeraj z možem in hčerko vkrcala na francoski parnik »Normandie«, da bi odpotovala v Francijo. Nekaj minut pred odhodom parnika so davčni uradniki nenadno zaplenili 34 kovčgov filmske zvezde z utemeljitvijo, da mora plačati Dietrichova 248.000 dolarjev za ostalih davkov. Čeprav je igralka zatrjevala, da je vedno plačala vse davke, se davkarija ni dala prepričati. Filmska zvezda je morala pustiti davkariji kot poroštvo vse svoje dragocenosti, vredne nad 100.000 dolarjev, šele potem se je mogla s kovčgi odpeljati proti Evropi.

Seja kmetijskih zbornic v Belgradu

Belgrad, 15. junija. m. V prostorih srbske kmetijske družbe se bo danes nadaljevala konferenca zastopnikov kmetijskih zbornic iz vse države. Tudi na današnjem zasedanju bodo obravnavali vsa vprašanja, ki se tičejo kmečkega stanu: cene za pšenico, cenene kredite, povišanje cen živini in ostalim kmetijskim pridelkom ter znižanje cene sladkorju. Končno bodo udeleženci konference načeli tudi vprašanje o ustanovitvi Zveze kmetijskih zbornic, ki bo imela svoj sedež v Belgradu. Ljubljanski kmetijsko zbornico zastopajo poslanec Steblovnik, glavni tajnik poslanec dr. Lavrič in tajnik dr. Franc Perger.

Darujte za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki bo v Ljubljani od 25. do 30. julija 1939

Angleški tečaj za dekleta, ki pojdejo v Anglijo, se prične nocoj ob 8 pri uršulinkah.

100.000 din za jeseniške mestne reveže

je velikodušno poklonil jeseniški rojak dr. Fr. S. Košmerl
iz Chikaga — V zahvalo mu je jeseniška občina podelila
častno občanstvo

Jesenice, 14. junija.

Preteklo sredo so dobile Jesenice odlični obisk svojega rojaka gospoda dr. Fr. S. Košmerla, svetnika iz Chikaga v Ameriki. Po 57 letih, odkar je odšel kot študent v Ameriko, je prišel pogledat v svoj rojstni kraj in obiskat grobove svojih staršev, ki počivata na starem jeseniškem pokopališču pri cerkvi. Namenil je, da v spomin na blagopokojno mater g. Marijo Košmerl ustanovi sklad za 100.000 din za jeseniške ubože.

Oglasil se je v občinskem uradu, kjer ga je sprejel župan g. Markez in član občinske uprave g. A. Cufar ml.

Gospod oktor se je zanimal za vsa vprašanja jeseniške občine, posebno glede mestnega zavetišča, katerega gradi jeseniška občina.

V spravi obč. funkcionarjev se je podal k grobu svojih staršev, ogledal si je prenovljeno župno cerkev, o kateri se je zelo pohvalno izrazil. Odsel je na Pisarje, da si je do podrobnosti ogledal mestno zavetišče, g. župana pa mu je dal točno pojasnilo o stanju prepotrebne poslopja. Mimogrede si je ogledal tudi kapelico na Plavžu in kupil nov kip M. B., katerega kapelica dozdaj še ni imela.

V petek, 9. junija je bila izredna seja občinskega odbora, na katerem je občinski odbor spre-

jel ustanovo in odobril ustanovno pismo. Istočasno je podelil občinski odbor g. dr. Košmerlu častno članstvo občine Jesenice za zasluge, ki si jih je pridobil za Slovence v Ameriki in v znak hvaležnosti za ustvarjeno ustanovo.

Ob prihodu g. dr. Košmerla v obč. posvetovalnico ga je g. župan pozdravil in nagovoril ter predstavljal občinskemu odboru. Sporočil mu je o soglasni sklep o imenovanju za častnega člana občine Jesenice in mu izročil album z fotoografskimi slikami starih in novih Jesenic kot spomin na njegov rojstni kraj.

Gospod dr. Košmerl se je za izkazano čast iskreno zahvalil. Po kratkem razgovoru je župan zaključil izredno obč. sejo.

Z ustanovo, ki jo je omogočil dobrotnik g. dr. Košmerl, je namenjena za preskrbo jeseniških revežev v mestnem zavetišču, zato se mu je g. župan zahvalil v imenu vseh občanov, to tembolji, ker je to prvi primer take ustanove jeseniške občine.

Želeli je, da bi dala ta pobuda jeseniškega rojaka za enake ustanove tudi drugim premožnejšim Jesenčanom.

Gospodu dr. Košmerlu želimo prav iz srca prijetno bivanje v lepi Gorenjski, kjer je bil nekdanji njegov dom.

Ljubljana od včera do danes

...In odprle so se nebeske zatvornice! To-liko dežja, kakor ga je padlo v zadnjih dveh dneh, že zlepa nismo dobili. Kako je bilo predvčerajšnjim ponoči in kakšna sta bila včerajšnji dan in noč! Človek si skoraj od doma ni upal, saj v takem ne zaleže ne dežnik ne »nepremočljivi« dežni plašč. Ploha je začela dopoldne, trajala vse popoldne in ponehala šele proti zgodnjemu jutru enkrat.

Vode nevarno naraščajo

Iz vseh krajev že prihajajo poročila, da vode stalno in naglo rastejo, tako da se je bati — če ne bo prenehalo deževje že v kratkem — novih, od prve že hujših katastrof. Reke in potoki so ponekod že prestopili bregove ter zalili bližnje travnike in polja. Se v Ljubljani vidimo, kakšne množine voda so se spustile z gričev. Ljubljana stoji tako visoko, kakor že dolgo časa ni.

Za tiste, ki se radi vozijo z letalom

Tisti, ki se radi vozijo po najlepši prometni cesti, po zračni poti, naj si prebero tele vrstice: Dobili smo obvestilo, da se je redni letalski promet z Zagrebom že začel. Ob 10.25 dopoldne letalo odhaja iz Ljubljane, ob 15.25 pa prihaja v Ljubljano. Letalski promet na progi Ljubljana—Sušak pa je ukinjen.

Nesreče in poškodbe

Nesreča nikdar ne počiva, pravi stari pregovor. Dan za dnem prihajajo v ljubljansko bolnišnico novi ponesrečenci. Včeraj so bili v zdravilnice sprejeti trije novi:

Jenko Franc, defavec iz Podgore, ki se je pčljal s kolesom, pa je padel in se hudo poobil.

Pompe Rudolf, zaseb. uradnik, ki ga je vsiljiv nesramen in vročkrven krošnjar močno udaril po obrazu.

Kamnikar Ivan, mizarski pomočnik iz Ljubljane, ki si je pri delu poškodoval desno roko.

Gril Franc, posestnik z vrha Sv. Nikolaja pri Kresnicah; Gril je popravljaj kozolec, pa je padel nanj tram in ga precej hudo poškodoval.

Mohar Ivan, dveletni sinček bajtarja z Retja; Ivanček je padel s klopi ter si zlomil ključnico.

Težke posledice zadnjih vremenskih nezgod v Slovenskih goricah

Sv. Ana v Slov. goricah, 15. junija.

Zadnji čas so obiskale Slovenske gorice katastrofalne vremenske nezgode. Vsi nižji predeli dolin v območju potokov Pesnica, Ščavnica, Velka, Ročica, Drvnja itd. so hudo trpeli od poplav. Najhujše sta bili prizadeti Pesniška in Ščavniška dolina, ki sta bili v velikih delih poplavljeni. Voda je nanesla med prej lepo nastavljen travo, ki je kazala na obilno košnjo, blata, gramoza in gruča, da je popolnoma podela. Zalostno sliko nudijo prizadeti predeli, kjer kmetje kosijo pokvarjeno travo, ki jo bodo po večini uporabili za nastilj in kompost. Še občutnejše so prizadeti poljski nasadi in posevki v prizadetih predelih dolin, v katere je segla voda. Večji deli Pesniške

doline postajajo radi stalnih poplav zamočvirjeni.

Za poplavi mi je obiskala našo pokrajino druga še večja sila, toča, ki je povzročila najhujše virede in razredanje v občinah Sv. Ana in Sv. Benedikt v Slov. goricah. Vsi poljski posevki in nasadi so kazali na dobro letino, prav tako tudi vinorodne gorice. V petek popoldne pa je vsem upom prekrizala dobra računa toča, ki je obiskala omejeni občini in uničila po nekaterih predelih vse poljske, travniške, trtne in sadne kulture. Povprečno škodo cenijo v omenjenih občinah na več ko 60%. V težke stotisoče gre.

Obračamo se na merodajne činitele, da se prizadetim priskoči nemudoma na pomoč in da se izboljša socialno, kulturno in gospodarsko ogroženo ozračje.

Hervey Allen

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Zunaj je bila pomlad. Iz bližnjega vrta je prihajal duh po oranžnih cvetovih. Antonio je legel na dvorišče na sonce in je vdihaval blagodejen vonj. Svet zunaj mora biti prepoln cvetja. Zvečer je odprl svojo kožno vrečko in mali leseni konj je padel na tla.

»Skakati znam!« Slušal je zvok svojega glasu, ko je pred dvemi leti govoril Tertio. »Skočiti!«

Beseda je odmevala v njegovi notranjosti, kakor ukaz. Slavnost svetega Lazara je bila enajstega marca. Že nekaj dni preje so prebivalci zavoda porabili ves čas in vso domišljijo za to, da so se pripravili na en edinstven obisk dobrotnikov, ki jih je v resnici razveselil. Pripravljali so se na svoje lastno slavo. Drugi so prihajali, da bi se radovali njihovega lastnega veselja. V Mehiki je bil običaj, da so prišli obiskat enajstega marca gobavce meščani vseh vrst.

Ko je napočilo jutro slavnostnega dne, se je Antonio zagledal na s snegom pokrito goro, ki jo je videl skozi odprto v kupoli. Sree se mu je napolnilo morda edinemu med vsemi jetniki z neslutim občutkom upanja in hrepenenja po svobodi. Morda ga je potegnilo za seboj tudi nenavadno slavnostno razpoloženje, ki ga je videl okoli sebe. Toda to jutro je pokleknil pred velikim altarjem, na katerem se je pričela daritev za zavržene gobavce in je prvič in zadnjič v svojem življenju prejel sv. obhajilo.

Vsi prebivalci hiše od doktorja Lopeza do zadnjega indijanskega kuharja, v kolikor s sploh mogli hoditi, so se zbrali v cerkveni ladji. Nato so skupno z duhovniki, ki so odnaševali, použili jedila, ki jih je v bogatem obsegu poklonila javna dobrodelnost in katere so ponujali zakrinski gospodje.

Gobavci so okrasili svoj prostor s kitami cvetja, z zastavami in s svetilni napisi iz barvastega papirja. Celo okna so bila pestro okrašena. Vseposod je sili v oči beseda »caritas«. Lično izrezane ali naslikane erke so se blestele na kosarrah in zabojih, in so imele namen privabiti pozornost darovalcev. Tla so bila svetlorumeno porbarvana; na stropu pa so se v lokih in šopih vili rdeči, beli in

192

zeleni trakovi iz muselina. Celo postelje gobavcev so bile okrašene s cvetlicami.

Slavnost je bila sveže preoblečena in bolniki so se oblekli v praznična oblačila. Vse je bilo kakor igra, v kateri nastopajo telesa v vseh stadijih trobnosti, ki so nenadno vstala iz grobov in se preoblekla v slavnostna oblačila in sedaj predstavljajo ponosne kavalerije in kometne dame. Manjkala je samo še baletna skupina okostij in ples bi se lahko pričel. Zdelo se je, da bodo vsak trenutek zaigrale vražje kitare in pekleniki kstanjati. In v resnici je od nekega odjeknila godba na godala, ki so jo igrali pohabljeni.

Velika vrata pri glavnem cerkvenem vhodu so bila iz previdnosti zaprta. Odprtih je bilo samo dveje stranskih vrat, ki so se sicer komaj uporabljala. Tu so stali ključarji, — straža, ki je poznala vsakega prebivalca tako, da ne bi mogel nihče neopažen pobegniti. Samo notri je smel iti vsakdo, kdor je hotel.

Gostje, ki so posamič prihajali skozi vrata, so počasi napravili svoj obhod, se razgovarjali z bolniki, jim dajali darila, ki so jih prinesli s seboj in odhajali pri nasprotnih vratih zopet ven.

Kljub prizadevanju paznikov, da se je kača ljudi gibala naprej, so je proti popoldnu vendar gnetlo v velikih sobanah nagosto ljudi, ki so polnili prostore z ropalom in mehom. Kričeči in klepetajoči gostje, čebljanje in cvilenje gobavcev, ropotanje nabiralnikov, žvenklajoča glasbila, pokajoči zamaški in žvenkanje kstanjati, vse to se je mešalo v oglušujoče pustno veselje.

Postelje pohabljenec, miže in košare, za katerimi so stali bolji zdravi bolniki in katerim se je obraz skoraj spalil od pričakovanja, so se kmalu napolnile z najrazličnejšimi darili: hlebec kruha, kolači, zavoji s cigarami in cigaretami, oružani in melonami. V pripravi posode so žvenketaje podali veliki in mali bronzasti kovanci, srebrni dolarji in celo zlatniki. Na posteljah najmanjših bolnikov so se kopile rože in igrače.

»Priatelj, je poklical Antonio dolg in suh Španec, »ali hočeš nekaj časa nabirati za mene: zopet moram leči. Bog ti povrni!« Medtem, ko je Antonio zavzel njegovo mesto je Španec že brez moči padel na svojo žimnico.

Kakor drugi, je tudi on začel kričaje prositi za miloščino. Njegov močan glas je odmeval daleč po prostoru.

»Ne pustite, da slabotni propadejo v revščini, ubogi in lačni bodo slavili Tvoje ime.«

Kongres Kristusa Kralja

Glavna kongresna pisarna.

Čeprav smo večkrat v časopisju objavili naslov kongresne pisarne, se dogaja, da mnogi ne vedo pravega naslova in zato romajo razna pisma po vsej Ljubljani, preden dosepejo v kongresno pisarno. Vsem zainteresiranim sporočamo, da je glavna kongresna pisarna v Ljubljani, Tyrševa c. 31/1. Na omenjeni naslov naj se, prosimo, naslavljajo vsa pisma, ki zadevajo VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja. V kongresni pisarni se dobe tudi vedno vse informacije. Uradne ure so za stranke od 10—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Vesela novica iz Sarajeva

Nadškofijski ordinarij vrhbosanski iz Sarajeva nam sporoča, da se je osnoval v Sarajevu pripravljalni odbor za mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki se vrši letos od 25.—30. julija v Ljubljani. Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja tvori najodličnejši zastopniki verske in svetne oblasti. Sarajevski odbor je že stopil v neposredno zvezo s centralnim odborom.

Te novice smo bili zelo veseli, kar priča, da se bo v lepem številu odzvala našemu vabilu vsa Hrvatska, kakor prihajajo poročila v zadnjem času. Vse naše drage Hrvate, ki bodo prišli v slovensko metropolo, že sedaj iskreno pozdravljamo.

Večer konservatoristov v drami

V torek ob osmih so gojenci državnega konservatorija — šola g. Jožeta Sesta — priredili v ljubljanski drami javno produkcijo iz deklamacije in dramatične igre. Za prireditve je kljub skrajno slabemu vremenu vladalo precejšnje zanimanje.

Sporod je bil razdeljen v tri dele. V prvem so bile na vrsti deklamacije (Oton Zupančič, »Kvartopir«, E. Rostand — Zupančič, »Cyranojev govor o nosu«, P. Golia, »Manifest«, O. Zupančič, »Vesela pomladna epistola«, V. Hugo — F. Juvančič, »Beseda«, Stritar, »Oba junaka« in F. Prešeren, »Od železne ceste«. V drugem delu posamezni prizori iz Shakespearea (»Kar hočete«, »Komedija zmešnjave«), Zupančiča (Veronika Deseniška), Cankarja (»Pohujšanje v dolini Šentfjorjanski«) ter Rostanda (»Orliček«). V tretjem pa je prišlo na vrsto peto dejanje Wildgansovega dela »Ljubezen«. Raznovrsten in pripraven program.

Produkcija je pospravila pod streho izredno zadovoljiv uspeh. Predstavila nam je nekaj mladih talentov, ki obetajo vse najboljše za bližnjo bodočnost. Človek, ki je skoraj ponevedoma pogledal v rezultate smotrnejšega šolskega dela, je bil prijetno presenečen, ker se je moral prepričati, da ima šola na konservatoriju nekaj kar bleščeče nadarjenih mladih ljudi. V igri in deklamaciji sta zlasti ugajala J. Tiran s kultiviranim govorom prednasjanjem in S. Raztresen z močno akcen-

„Nande, vzemi!“

Št. Jurij pri Grosuplju, 15. junija.

V noči od nedelje na ponedeljek je bilo vmlomljeno v hišo posestnika Franca Viranta iz Medvedice pri Št. Juriju. Družina je spala v sosednji sobi. Tatovi so odnesli 4000 din gotovine, tri pare kožnih oblačil, 50 kg svinjske masti ter odvedli iz svinjaka kar »celega prašiča«.

Se isto noč pa je bilo tudi vmlomljeno pri posestniku Kramplju Jožetu iz iste vasi. Toda tu se je vlom le slabše obnesel. Odnesli so nekaj zlatnine v vrednosti 500 din. Orožnikom se je posrečilo prijeti nekega Ignacija J. iz sosedne vasi Rogateca, zanimivega vlomilskega mojstra. Bil je že večkrat kaznovan. Ko je bil izpuščen pred mesecem dni iz zapora, je naročil pazniku: »Celico in posteljo mi kar prihranite, upam, da se kmalu zopet vidimo!« Mati pa je vedno jokala, kadar so odgnali sina pred »pravično sodbo«. Zadržni mu je dejala, da se naj popelja ter ostane doma in naj ne dela tako sramoto družini. Pa ji je odgovoril: »Kako naj bi mirno gledal, ko grem mimo tujega imetja, pa se oglasi klic: »Nande, vzemi!«

Dostava pošte na Pohorju

Na posredovanje T. ujsko-prometne zveze »Putnike« v Mariboru je direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani za letošnje turistično sezono ugodno rešila vprašanje dostave pošte k posameznim turističnim postojankam na Pohorju, ki je bilo v preteklih letih predmet številnih pritožb. V letošnji turistični sezoni bo pošta Hoče v času od 16. junija do 15. septembra vzdrževala selsko dostavo pošte, vsak dan razen ob nedeljah in za pošto veljavnih praznikov, po sledenju turističnih postojankah: Pohorsko dom, Mariborska hoča, Poštarski dom in gostilna Kop, razen tega pa tudi po privatnih hišah v tem območju. Pošta Ruše pa bo v času od 16. junija do 15. septembra vzdrževala trikrat tedensko dostavo pošte k Ruški koči, Hlebovom domu in penzivnu Lobaica.

Filmi,

ki jih velja videti... ali ne videti

»Bohemska sreča« (Kino Matica.) Ta film naj bi bil nekakšen napol šalji, napol resen zagovor umetniške čistosti in premočrnosti, hkratu pa zgodba prav toliko sentimentalne kakor navihane in kuja ljubezni. Tako različnim zahtevam pa še kdo drugi, od režiserja, ki je to deloval za 50% sposobnejši težko ustreže. »Bohemska sreča« je neko zaslonno mašilo, v katerem se kvaliteta boljše oglašja, da takoj nato spet izgine, le v treh, štirih prizorih.

Belokranjski festival narodnih plesov in iger

Prijave za izlet so podaljšane do sobote, 17. t. m., do 18. Vsi prijatelji Belokrajine ste naprošeni, da se prigrasite, da tako pomnožimo število izletnikov v našo lepo Belokrajino. Priložnost je dana še do sobote. Vabljeni ste!

Svarim pred nakupom inštalacijskega orodja, katero mi je bilo ukradeno. Prijavite policiji ali Antonu Krašnja, Emonska 2.

tuiranim, čvrstim in bujnim oblikovanjem karak-terjev. Raztresen je ustvaril v kratkih scenah dva krepka in prepričljiva lika, Flambeauja in Deseničana. Predstavila pa so se nam tudi tri mlade ženske moči, vse tri izraziti igralski talenti. Čas bo pokazal, kateri gre prednost, temperamentni J. Baukarlovi, ki je ustvarila »Orliček« z zanosom in sentimentom ter deklamirala »Veselo pomladno elegijo« z neverjetno gibčnim izraznim registrom, tehni. iz uravnotežene in mirne osnovne koncepcije snujoči in oblikujoči Ročnikovi, ali pa M. Praprotnikovi, ki se je predstavila kot interpretka z enako močnim, simpatičnim in prirodnim čutom za segavost kakor za lirizem. Produkcija sta zaključila J. Tiran in M. Praprotnikova s 5. dejanjem Wildgansove »Ljubezni«. V dražje prijetni in poetični rahlo nostalgčni maniri sta ustvarila Martina in Ano. Srečno sta vzdržala do kraja dejanja začetno, plemenito ugaščenost, po močnejši iniciativi M. Praprotnikove.

Pri tem mlademu rodu, ki je pokazal svojo nadarjenost in znanje preseneča, — zlasti pri ženskah, — nekaj, kar zasluži vso pohvalo in priznanje: sveža spontana in nevezana prirodnost. To je neprecenljivo in nedogledno bogat dar.

Poleg navedenih so pokazali prav razveseljivo igralsko in deklamatorno znanje, tudi Ivančičeva, Starič, Gostiša, Seneganičnikova in Rusova. Na mladi naraščaj, ki resnično obeta, smo ponosni. Marsikdo je že zdaj za veliki oder.

S temi ukrepi je poštna uprava v veliki meri ugodila zahtevam obiskovalcev pohorskih turističnih postojank, ki želijo tudi za časa letovanja redno prejetje in oddajanje pošte.

Divje svinje pustošijo polja

Sredi velikega gozda — nedaleč od razvalin čušperskega gradu — stoji stari smarček Vodič, kjer so imeli nekdaj čušperski grofje nastanjen svoje uslužbence in poljske delavce. Tu sedaj domujejo štirje precej trdni kmetje, ki imajo svoja polja sredi gozda. Malokdaj se je zgodilo, da bi se bil v te kraje zatekel v kakšni hudi zimi volk, medved ali divje svinje. Zadnja leta pa prihajajo skoraj redno pustošiti njihova polja divje svinje. Tudi po Skocijski dolini in okoliških vaseh v Male Lipljene, Rožnik, Vel. Lipljene, Staro Apno so kmetje močno prizadeti, ker so se divje svinje tako razmnožile, da jih ljudje vidijo pogosto kar skupaj v čredi. V eni sami noči uničijo kar po več njiv. Najbolj se spravijo nad krompir, jesenj pa nad koruzo. — Vodiški kmetje so že popolnoma obupani in pravijo, da se jim ne plača delati na polju, ker je že vse uničeno. Tudi stari medvedje so se priklatili iz kočevskih gozdov, ljudstvo pa je obšel pred njimi velik strah. Prav bi bilo, da bi oblasti ukrenile vse potrebno, zlasti na mestu bi bili zaporedni lovski pogoni od dobrepoljske, kočevske in šentjurske plati.

KLET IN VRT »ZVEZDA«

ima vsak četrtek in petek veliko izbiro

morskih rib

in vsak dan razne specialitete, pečene na ražnju.

Toči najboljša izbrana vina. — Priporoča se

Marijan Šilović

Pristopil je berač in mu daroval srebrni kovanec. Antonio je kričal naprej. Ljudje so razumeli, da prosi za bolnika v postelji. Darila so se kopičila. Siv bolnikov izraz je sijal od sreče.

Prostor je bil en sam vrtnec hrupa in barv. Množica ljudi je drla skupaj iz vseh koncev in krajev slikovitega mesta. Plemenitosti s srebrnimi ostrogami, berači, duhovniki s širokokrajnimi klobuki, vojaki, dekleta v bogato nabranih oblekah, z dragoceno tkanimi srajcami in pisanimi čevlji ter dekleta, ki niso imele skoraj ničesar na sebi. Okoli miz in postelj so se stiskali in pretili menihi, gizdolini in postopaci, dame v plaščih z biseri in v svili, prosjaki, pastirji in sorodniki gobavcev. Skupina elegantnih plemiških dam je prišla z izbranimi jedili v loncih in so jih lastnorodno delile.

V drugi uri popoldne je bil višek. Antonieva miza je bila dobro založena z darili. Že ko je hotel oditi, je še enkrat zakričal: »Ne pozabi na zadnjo uro na dušo ubogih.«

Iz skupine lepo oblečenih spremljevalcev se je izločila neka dama in pristopila k njegovi mizi.

Antonio je ni pogledal: nad nabiralnikom se je stegnila roka, kakor sto drugih. Videl je, kako ji je zdrknul zlatnik iz rok in padel na tla.

»Ne bo se izgubila, je vzkljnil Antonio. »Ga bom že našel.«

Skočil je pokonci in je stal pred Dolores.

Njegove roke so se iztegnile proti njej: prijel jo je za roke. Pustila jih je počivati v njegovih in vsak je skušal v očeh drugega brati, kaj je moral ta čas preživeti. Preko njenega obraza je preletel izraz strahu in naglo je potegnila roke k sebi.

»Ma dona, jaz nisem okužen, je rekel.

Za trenutek sta stala odmaknjena drug od drugega. Prostor je izginjal. Nato ga je zopet prišla za roke.

»Vseeno,« je dejala, »to pot jih ne izpustim.«

Tako se je zgodilo, da je na slavnostni dan svetega Lazara berač Antonio dobil najlepše darilo.

68. poglavje

KAMEN V OSRCJU DREVESA

Ze leta pred smrtjo svojega moža je Dolores prevzela gospodarstvo nad neizmernimi posesti, rudniki in hišami. Don Guillermo je bil že nekaj let brezupno bolan. Potomcev nista imela nobenih, samo topla lačnih sorodnikov je brez sramu brežala na njegovo smrt.

Od tu in tam

Sarajevo ima 140 milijonarjev. Davčna upr. v Sarajevu je izdelala statistiko sarajevskih bogatašev, in sicer tistih, ki imajo nad en milijon dinarjev imetja. Pokazalo se je, da je v Sarajevu 140 ljudi, ki imajo več kakor en milijon premoženja. Zdaj bo davčna uprava izdelala še statistiko milijonarjev po nenavadni rubriki — kateri verli pripadajo.

Sto belgrajskih študentk se je vpisalo v prvi tečaj za prostovoljno bolničarke in je ta tečaj tudi odlično opravilo. Njihovi tovariši so nekaj tednov prostovoljno preživeli v vojaški uniformi, one pa so se odzvale pozivu našega Rdečega križa.

Promet v prostem pasu na romunski meji je izredno živahen. Posebno močan je med občinami okrog Vrčica, Velikega Središta in Gudurice ter med Velikim Šemom na romunski strani. Naši državljani se na romunski strani oskrbujejo z življenjskimi potrebščinami. Romuni pa pri nas z industrijskimi proizvodi. Naši državljani so kupili v Romuniji velike količine pšenice pa ceni od 80 do 100 dinarjev. To dejstvo se je prav opazno začutilo na našem žitnem tržišču, zato so naše oblasti te dni prepovedale nadaljnje nakupovanje pšenice iz Romunije. Tako poroča zagrebški »Jutranji list«.

Do hude eksplozije je prišlo v Novem Sadu. V tvornici kablov je eksplodiral sod, v katerem so mešali raztopljeni baker. Pri tem so bili hudo poškodovani trije delavci. Za enega se boje, da ne ostal pri življenju.

Bogati kmet je podaril vasi šolo, občina pa njegovega daru noče sprejeti. Če vas ne bo sprejela mojega darila, se bom pritožil pri škofu in pri ministrstvu,« je dejal Niko Bauk, bogati kmet iz vasi Lastve pri Budvi. Stari Niko je zelo ljubljen in socialno čuteči človek. Čeprav nima svojih otrok, je izredno priljubljen pri vseh vaških mladini, kateri pomaga pri vsaki priliki. Nedavno je stric Niko razglasil, da je svojo hišo, v kateri je bila do zdaj nameščena ljudska šola in za katero mu je banovina letno plačevala 1500 dinarjev, zapustil vasi. Namesto da bi bila vasi stricu Niko hvaležna, pa je njegov dar odklonila z izgovorom, da hiša ne stoji na primernem kraju, da ni higienična in da ne odgovarja za primerne šolske prostore.

Ni in ni se mogel odvaditi pitja 25-letni kmet Djura Cvetojevič iz Svinice pri Petrinji. Cvetojevič je bil vojni prostovoljec ter je dobil v nagrado lep kos zemljišča pri Temerinu. Čeprav je bil dober in zelo priden gospodar, pa je zadnje čase začel močno popivati, tako da se včasih po cele mesece ni iztreznil. Denar je kopnel, pa je Cvetojevič šel in prodal svoje zemljišče za 100.000 dinarjev samo zato, da bi se lahko pil. Brž je poglaval dobrih 50.000 din. Nazadnje ga je njegova starost hudo potrla. Vedno znoja je poskušal upustiti pitje, pa ni šlo. Cvetojevič je začutil, da bo poglaval še zadnjih 50.000 din, pa je sklenil, da bo rajši prostovoljno šel v smrt, kakor pa, da bi moral zaradi njegove nesrečne strasti njegova rodbina pasti v popolno bedo. Šel je in kupil za tri dinarje očetne kisline ter jo izpil. Po dveh dneh hudega trpljenja je nato umrl.

Na tretjem odstavku mednarodne ceste od Niške banje pa do Bele Palanke, je zaposlenih pri gradbenih delih več sto delavcev. Dela napredujejo zelo naglo.

Gostilničarji v Zenici ne smejo dajati delavcem »Jugoslovanskega čelika« ob plačilnih dnevih nobenega alkohola. — Na prošnjo direkcije ženske železnice je izdala banska uprava preko okrajnega načelnika poseben odlok, ki se nanaša na vse gostilničarje v Zenici. V tem odloku je rečeno, da noben ženski gostilničar delavcem »Jugoslovanskega čelika« ob dnehi, ko prejemajo plače — to je 15. in 30. vsakega meseca — ne sme dati kakršnekoli alkoholne pijače, ob 10 zvečer pa mora svoj lokal zapreti. Direkcija ženske železnice je svojo prošnjo utemeljila s tem, da nekateri delavci ob takih dneh zapijejo ves svoj zaslužek, potem pa njihove rodbine stradajo, razen tega pa so se sami nesposobni za delo. Med gostilničarji je ta odlok izzval veliko nezadovoljstvo ter bodo podvzeli posebne korake, da bi bil ta odlok spet ukinjen, ker je z njim po njihovem mišljenju bitno ogrožena njihova življenjska eksistenca.

Kakor sredi zime izgledajo veliki gozdni kompleksi v delu Vojvodine in Slavonije. Listje so jim namreč porile gosenice.

Neverjetno podivjanost in brezsrčnost je pokazal belgrajski gostilničar Radoje Jovanović, ki je lastnik gostilne »Bela ladja« v savskem pristanu. Trije delavci, Trbojevič, Bokun in Plečar so pili v njegovi gostilni. Za pol litra vina je hotel gostilničar imeti 8 din. Delavci so se upirali, češ da je prej dajal ceneje, gostilničar pa je odvrnil, da je to njegov lokal in da v njem on določa cene kakor se mu zdi prav. Prišlo je do ostrega prepira. Gostilničar je končno ukazal svojemu osebu, naj nabijejo delavce. Brž so planili po Trbojeviču. Gostilničar ga je z gorjajo zbil na tla, potem pa ga je še na tleh tolkel. Padli so nato po Bokunu in ga pretepli, da je obležal v krvi. Tretji, Plečar, je zbežal k vratom, da bi ušel, pa ga je živinski gostilničar dohitel in z vso silo udaril s težkim stolom po hrbtu. Čez nekaj časa, potem ko so Trbojevič in Bokuna prebili do nezvesti, pa so natakari vrgli okrvavljena delavca iz gostilne na cesto. Bokuna so našli neki pozni sprejajalci ter so ga odpeljali v bolnišnico. Zdravniki pa se boje, da bo poškodbam (prebita ima lobanjo) podlegel. Se huje pa je bil pretepen Trbojevič, ki se je ves krvav privlekel na brod, tam prespal med dolavci, drugo jutro pa omočen odvalil do kraja broda, padel v vodo in utonil. Nečloveškega gostilničarja je zgrabila policija. Prav gotovo ga bo s polno jezo zadela človeška pravica.

Strelna je udarila v gospodarsko poslopje Sebastijana Erdelija v vasi Bogdanovcih blizu Vinokovca. Zažgala je streho, ki je bila krita s trako. Ker je tačas pihal veter, se je požar razširil izredno naglo tudi na druga gospodarska poslopja, potem pa še na hišo in stanovanja. V hiši je bil en sam hlapec, ki ni utegnil ničesar rešiti, tako da so vsi objekti zgoreli, poginilo pa je tudi 20 prebivcev. Škodo cenijo na 100.000 din. Zgradbe so bile zavarovane.

S šiljasto palico je sunil berača Huso Ključanina v oko štirinajstletni Teflik Mujkanović iz Saneškega Mosta. Teflika bodo oddali v poboljševalnico.

Strelna je ubila osemnajstletnega sina kolonista v prostovoljski koloniji Tankošičevem pri Kišacu, Mihajla Kovača, osemnajstletnega dijaka trgovske akademije. Strelna je Mihajla na mestu ubila, njegovo staro mater pa je lažje poškodovala.

LETALSKA ZVEZA LJUBLJANE V LETU 1939

15. junija prične redni zračni promet Ljubljana-Zagreb in preko njega z vsemi ostalimi večjimi kraji Jugoslavije in inozemstva. Odlet ob 10.25, dolet v Ljubljano 15.25. Let iz Ljubljane do Zagreba traja 45 minut, iz Ljubljane do Beograda pa 2 uri 25 minut. Vsi, ki imajo modro žel. legitimacijo imajo 50% popust tudi na letalih. Rezerviranje mest je mogoče za polno in polovično ceno na tel. 36-21

POTUJTE Z LETALI

Priprave za gasilski kongres

Udeležencem kongresa dovoljena četrtinska voznina

Obrnili smo se na kongresni odbor, ki vodi vse priprave, ter smo dobili precej vpogleda v ogromno delo, ki ga zahteva kongres tako velikega obsega.

Prihajajo nešteto prijav, raznih vprašanj in prošenj za pojasnila, na katera se mora čim prej odgovoriti. Dnevno prihajajo poročila o skušnjah, ki se vrše pri posameznih četah in župah širom Slovenije in pri katerih preizkušajo gasilci svojo sprotnost in sposobnost za javen nastop na Stadionu v Ljubljani.

Kongresni odbor je prejel že obvestilo generalne direkcije drž. žel. v Beogradu o znižani voznini za udeležence kongresa. Vsemu gasilskemu članstvu je dovoljen 75% popust pri vožnji z železnico, enako pa je dovoljen isti popust na vseh ladjah Drž. rečne plovbe.

V kratkem bodo izšle kongresne knjižice z okusnimi znaki, ki jih je izdelala domača tiskarna Josip Stirn v Dravljah. Kongresna knjižica daje pravico udeležencu do brezplačnega vstopa k vsem prireditvam na Stadionu, enako do brezplačnega vstopa in ogleda gasilske razstave, ki bo v poslopiju I. dr. realne gimn. v Vegovi ulici. Da omogoči tudi najnižim slojem prihod na kongres, je kongresni odbor odločil, da bo vsak udeleženec

kongresa imel na podlagi kongresne knjižice in znaka, pravico do brezplačnega prenočišča vse tri dni kongresa. To je vsekakor hvaljevredno in upamo, da bodo prizadevanja odbora pri našem ljudstvu prav ugodno odjeknila.

Pred glavnim dnem, t. j. 15. avg. bo prav gotovo ena najprivlačnejših točk sporeda velik ognjemet na Stadionu. V ponedeljek, 14. avg. bo namreč zvečer ob 21 kot uvod k slavnostim glavnega kongresnega dneva, ognjemet, kakršnega po zahtevu prirediteljev Ljubljane do sedaj še ni videla, ter bo to prireditev, kakršne še ni bilo v naši državi. Prepričani smo, da bo tak ognjemet prav gotovo privabil ogromno število gledalcev.

Srečke za veliko loterijo, katere žrebanje bo 16. avgusta, so že v prodaji. Glavni dobitki: 2 avtomobila, 4 motorna kolesa, 2 šivalna stroja, 50 dvokoles, bodo prav gotovo marsikoga privlekla do tega, da si kupi srečke, ki z ozirom na res izbrane dobitke — vseh bo ravno 1000 — niso niti predrage. Cena srečki je 10 din.

Zelimo našim vrlim gasilcem, da bi jim kongres v vsem prav dobro uspel, ne samo moralno, temveč tudi materialno, čeprav to slednje ni njihov glavni namen.

Športne vesti

Olimpijski dan v Sloveniji

Proslava jugoslovanskih športnikov in njihova manifestacija za olimpijsko idejo bo to nedeljo po vsej državi. Vsi športniki bodo prispevali, da omogočijo svojim najboljšim tovarišem dostojno predstavljanje naše države na prihodnji olimpijadi na Finskem. Poleg športnega dela bodo tudi apelirali na športu naklonjeno javnost, da odkupi olimpijske značke po din 3, katerih znesek bo njihov prispevek v olimpijski fond. V Ljubljani bodo nastopile po daljšem odmoru atletinje iz Slovenije in Zagreba na meetingu skupno s prireditvijo podzveze za prvo letošnje tekmovalne najboljših atletov Slovenije. Ta prireditev bo popoldne ob 14 na Stadionu. Dopoldne nastopijo istotam v medsebojni tekmi najboljši tekmovalci ZFO, njihova mednarodna vrsta. Na Ljubljani bodo prvič v našem mestu kajak tekme dvojk in enojk in pa naštop dvo- in štirisedežnih dirkalnih čolnov; pričetek ob pol 11 na prostoru ljubljanskega športnega kluba. Na igriščih pod Cerkovnim gradom odprli Ilirija tenis turnir dopoldne ob 10. Ob istem času se odpeljejo izpred Narodnega doma kolektori ljubljanske podzveze na olimpijsko dirko na 30 km preko Iga, Laverce nazaj v Ljubljano, kjer bo istotam cilj ob 11. Pred Narodnim domom bo od 10 dalje razstavljenovo novo jadralno letalo, ki ga bodo ob tri četrti na 12 svetočno krstili. Pri Podutiku na znani, gorski progi bodo motorne dirke ZSK Hermesa, ki imajo start ob pol dveh popoldne. Plavalci in sabljači pa bodo imeli svoj nastop v kopališču Ilirije v ponedeljek ob 20 zvečer, na prvi letošnji večerni prireditvi v tem kopališču. Vsi plačirani tekmovalci prejmejo častno diplomu olimpijskega odbora. — V Novem mestu izvedejo športne in letovadne organizacije dopoldne štafeti tek skozi mesto ter bodo prodajali olimpijske značke. V Kamniku bo ob 10 dopoldne tek na 6 km, pozneje štafeti tek skozi mesto, popoldne ob 16 pa nogometna tekma SK Kamnik : SK Virtus. — V Celju je obsežen spored, ki prične že v soboto zvečer in ki so ga Celjani že objavili. Vsa proslava kaže rasno prizadevanje naše mladine za olimpijsko zrelost in zasluži podpiranja naše javnosti.

Pariški teniški turnir

Včeraj je izpadel naš zadnji teniški igralec Punčec pri francoskem teniškem prvenstvu. V četrti finalu je imel za nasprotnika Amerikanca Mac Neilla. Punčec je to igro izgubil v štirih setih in sicer z 6 : 4, 1 : 6, 6 : 3, 6 : 1. Iz rezultata je razvidno, da je bil Amerikanec Mac Neille odločno boljši in močnejši nasprotnik.

V igri dvojice pa je naš par Punčec—Mitič premagal madžarsko dvojico Asbatha in Szigetlija z 2 : 6, 6 : 4, 6 : 2, 7 : 9 in 7 : 5. Drugi naš igralec Kukuljevič pa je v igri v dvojce nastopil z Holandcem Van Swalleem. Oba pa sta igro izgubila proti madžarskemu paru Teret—Gabory z 4 : 6, 2 : 6, 4 : 6.

Teniški turnir za prvenstvo Francije bo zaključen v nedeljo 18. t. m.

100.000 dinarjev daje Zagreb za šport. Zagrebška mestna občina je obvestila krajevni olimpijski odbor v Zagrebu, da je volirala vsoto din 100.000 za napredek športa v Zagrebu. Krajevni olimpijski odbor v Zagrebu bo zato sklical sešatek vseh zagrebških športnih klubov, kjer se bodo delegati vseh klubov pomenili med seboj, kako bodo ta znesek razdelili.

Nogometna reprezentanca Slovaške nastopi v Zagrebu. Slovaška nogometna zveza je obvestila zagrebško podzvezo, da pride v Zagreb v soboto zjutraj in da bo v nedeljo nastopila proti repre-

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer- sko stanje	Tempe- ratura v °C		Relativna vlažnost v %		Veter (amer. jakost)	Pada- vine	
		naj- veča	naj- manjša	Relativna vlažnost v % 0-10	Obilnost 0-10		mm	vrsta
Ljubljana	757.6	17.0	10.8	88	10	0	70.2	dež
Maribor	753.4	16.4	10.0	90	10	SW,	23.0	dež
Zagreb	752.5	18.0	14.1	80	10	NNE,	9.0	dež
Belgrad	754.9	29.0	18.0	70	10	NE,	3.0	dež
Sarajevo,	753.7	25.0	11.1	70	10	0	0.5	dež
Vis	747.2	16.0	14.0	90	10	NE,	6.0	dež
Split	746.7	26.0	18.0	40	10	NE,	21.0	dež
Kumbar	749.2	28.0	20.0	40	10	SE,	3.0	dež
Rab	750.2	27.0	15.1	60	10	ENE,	11.0	dež
Dubrovnik	748.9	28.0	20.0	50	10	SE,	4.0	dež

Vremenska napoved: Večinoma oblačno, spremenljivo in hladno vreme. Deževalo bo še v predvečer, vendar slabše.

Koledar

Danes, četrtek, 15. junija: Vid.

Jutri, petek, 16. junija: Srce Jezusovo.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

»Ljubljanci«

Krajevna protituberkulozna liga v Ljubljani je razposlala vsem ljubljanskim zavodom, bankam, industrijskim obratom, trgovcem in obrtnikom prošnje, da s prostovoljnimi prispevki podprete naloge lige, pomagati najbednejšim meščanom in ustanoviti gozdno šolo za obale in slabotne otroke. Ne zavrzite teh prošelj, vpostevajte prizadevanje lige in pomagajte vsaki, tudi najmanjši prispevek, je dobrodošel! Smisel za taka društvo je ogledalo vašega srca! Pristopite v ligo, plačajte malenkostno članarino in pokazite, da hočete tudi vi sodelovati pri reševanju našega največjega socialnega zla!

Vljuden poziv cenjenemu občinstvu! Po banki uredbi z dne 26. julija 1938 smejo biti brivsko-frizerski saloni odprti od pol 8 do 12 ter od 2 do 7, ob sobotah pa do 9 zvečer. Vsak prekršek te uredbe so strogo kaznuje z večjo denarno globo. Ker se pa dogaja, da del občinstva zahteva potrebo ravno v času, ko morajo biti obratovalnice po uredbi zaprte, t. j. med 12 in 2 ter po 7 zvečer, vljudno prosijo mojstri, kakor tudi pomožne osebe, naj občinstvo upošteva zgornj omenjeno banko uredbo, ker v sedanjih časih ne more nihče zahtevati od mojstra, da bo plačal kazen 200 din, ako bo svoji stranki storil uslugo ter jo bo postregel v času, ko morajo biti obratovalnice zaprte. — Prav tako strogo se po uredbi kaznuje vsako nedeljsko delo. Cenjeno občinstvo ponovno vljudno prosimo, da se poslužuje imenovanih obratovalnic samo v času, ko smejo biti odprte.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v dneh 25. do 29. junija t. l. petdnevni izlet v Brescio (razstava Moretto), Milan (razstava Lionardo, ogled drugih znamenitosti), v Bologno (S. Petronio itd.) ter Benetke (razstava Veronese, ogled drugih znamenitosti). Vodil bo univ. prof. dr. Fr. Stele. Celokupni stroški za potni list, vožnjo, prenočišča in prehrano 650 din. Prijave sprejema najkasneje do sobote 17. t. m. dopoldne tajnik društva dr. Rajko Ložar, Ljubljana, Narodni muzej, ki daje vse ostale informacije.

Kje je najlepša senca in najboljši zrak sredi Ljubljane? Pač nikjer drugje kot na Gradu. Pričaita se o tem v nedeljo, 18. junija popoldne, ko bo običajna kresna veselica Rdečega križa od 15 do 23 v koncertom, kresom, plesom, erečlovom itd. Z udeležbo boste prispevali na pogrešljiv način za človekoljubne namene društva, ki ima posebno dandanes silno važne cilje! Vstopni-na samo 2 din, otroci in vojaši prosti. Cene jestiv-nam in pijači zmerne.

Prikrajšate veje, kjer segajo na javen svet. Mestno poglavarstvo poziva vse posestnike, naj v 8 dneh odstranijo drevje in veje, ki segajo na javen svet, ker povzročajo smeti, vlogo na hodnikih in prometnim sredstvom zapirajo na cestah pregled. Pa preteku tega roka bo mestno poglavarstvo izvedlo odstranitve na stroške posestnikov, ki bodo poleg tega še občutno kaznovani v smislu § 90. zakona o mestnih občinah.

Pevski zbor Glasbene Maticice ima drevi ob 20 važno vajo vsega mešanega zbora.

Orgelska produkcija drž. konservatorija bo v soboto 17. t. m. ob četrti na 7 v Hubadovi dvorani. Iz šole prof. Premrla bodo nastopili gojenci: Adamič Bojan, Capuder Peregrin, Mele Ivan, Hanc Jože in Pipan s. Judita. Iz šole prof. Tomca pa Fabiani Viktor, Stefančič p. Franjo, Rijavec Janez in Snoj Venceslav. Spored je zelo zanimiv in obsega dela največjih orgelskih mojstrov. Podrobnosti spored v knjigarni Glasbene Maticice. Naslednja produkcija bo v torek 20. t. m. ob četrti na 7 v veliki Filharmonični dvorani.

Ljubljansko gledališče

Drama: Začetek ob 20.

Četrtek, 15.: Neopravičena ura. Red A.
Petek, 16.: Neopravičena ura. Red Sreda.
Sobota, 17.: Neopravičena ura. Red Četrtek.
Slep dramse sezone.
Nedelja, 18.: zaprto (Potopljeni svet. Gostovanje v Trzinu.)

Opera: Začetek ob 20.

Četrtek, 15.: Štirje grabljani. Red Četrtek.
Gostovanje tenorista B. Vičarja iz Zagreba.
Petek, 16.: zaprto.
Sobota, 17.: Plesni večer opernega baleta.
Gostovanje Lidije Wisiajkove. Red A.

zentanci Zagreba. To bo prva nogometna tekma samostojne Slovaške izven njenih meja. Zagreb bo postavil naslednje reprezentante: Zmara, Matošič, Konstantinovič, Pajović, Jazbinšek, Kokotović, Šipoš, Wöfl, Hiltre, Antolkovič, Zalanč.

Stališče zagrebških nogometnih sodnikov je čisto kakor stališče nogometneštva. Nogometni sodniki iz področja zagrebške nogometne podzveze so na svojem sestanku dne 13. junija 1939 podpisali skupno izjavo v kateri poudarjajo, da popolnoma soglašajo s hrvatskimi nogometnimi klubi. Te izjave niso podpisali Podupski, Mlinarič, Romčević in Popović. »Jutranji list« pristavlja, da upa, da Zagrebčani ne bodo niti enega navedenih sodnikov videli več soditi na zagrebških igriščih.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dome

